

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ХНМУ – ПРОВІДНИЙ ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**Впровадження
інноваційних технологій організації
навчального процесу у ХНМУ –
провідний шлях підвищення якості
вищої медичної освіти**

**Матеріали
LII навчально-методичної конференції ХНМУ**

м. Харків, 30 січня 2019 року

Харків
ХНМУ
2019

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ
В80

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 24.01.2019 р.

Редакційна колегія

В.Д. Марковський, Л.В. Фоміна, С.О. Краснікова, Ж.І. Логвінова

В80 Впровадження інноваційних технологій організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 30 січня 2019 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2019. – Вип. 10. – 144 с.

Матеріали, наведені у збірнику, висвітлюють різноманітні інноваційні технології навчання, як сучасні навчально-педагогічні тренди, що забезпечують ефективність навчально-виховного процесу, доступність до отримання освітніх послуг, а також дають можливість підвищити рівень професійної підготовки та сприяють активізації навчального процесу й покращенню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.015.31:001.895:61(477.54-25)ХНМУ

свій рейтинг у групі. На нашу думку, основними причинами поліпшення результатів навчання є не тільки підвищення якості викладання, а й суттєва активізація інтересу студентів до процесу викладання.

Висновки:

1. Необхідно постійно вдосконалювати методику викладання завдяки різноманітному використанню сучасних інноваційних технологій і технічних засобів навчання.
2. Необхідний спеціальний відбір використовуваних технологій з урахуванням їхнього економічного ефекту.
3. Необхідно купувати і впроваджувати сучасні інноваційні технології, розроблені в провідних університетах світу.
4. Сучасні інноваційні технології є хорошим мотиватором процесу навчання.
5. Необхідно готуватися до взаємодії інноваційних та акмеологічних підходів у навчанні.

Література

1. Diegmann, P.; Schmidt-Kraepelin, M.; Van den Eynden, S.; Basten, D. Benefits of augmented reality in educational environments – A systematic literature review, in : Proceedings of 12th International Conference on Wirtschaftsinformatik (WI 2015) Osnabruck, Germany. – P. 1542–1556.
2. Бегалиева С.Б. Акмеологический подход - новая парадигма в совершенствовании подготовки будущих специалистов // Успехи современного естествознания. – 2013. – № 7. – С. 123–126.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Томілін В.Г., Бережна О.О., Доля А.В.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Рольові та ділові ігри дещо відрізняються одна від одної: під час першої обговорюють деталі уявного або будь-якого іншого сюжету із життя; під час ділової гри використовують сюжет, який пов'язаний з майбутньою діяльністю учасників. Використання інтерактивних методів навчання повинно формувати клінічне мислення в студентів медичних вишів, але чи так це насправді?

Аналіз матеріалів публікацій. Аналізуючи сучасні педагогічні публікації, можна зробити припущення: в новітній історії реформування медичної освіти в Україні все частіше науковці надають рекомендації щодо якісного вирішення проблем в організації навчального процесу [1–5] у вищих навчальних закладах з різними рівнями акредитації, під час підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема стоматологічного профілю, здатних виконувати свої трудові зобов'язання за фахом одразу після закінчення навчання.

Формування цілі та постановка завдання. Одним з основних завдань закладу вищої освіти є забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності [6]. Вирішення цього завдання вимагає від викладачів підвищення ефективності викла-

дання своєї дисципліни. Чи важливим на сьогодні є питання впровадження в навчальний процес у медичних вишах рольових та ділових ігор для підвищення цієї ефективності? Яким чином проводити оцінювання якісних характеристик таких практичних занять? Ці актуальні питання спричинили проведення нами аналізу можливості використання саме цього методу на практичних заняттях з ортопедичної стоматології під час підготовки майбутніх фахівців та формування у них здатності до клінічного мислення.

Слід наголосити, що використання інтерактивних методів під час комунікативно-ділового навчання є дуже важливим. У теперішній час можливо активізувати пізнавальну діяльність студентів за допомогою рольового спілкування в різних ланках: студент–студент, студент–група студентів, студент–викладач, викладач–група студентів та ін. Зрозуміло, що навчання в такий спосіб повинно здійснюватися на засадах активної та постійної взаємодії всіх учасників гри. Як ці ланки можна використовувати під час рольової гри у вищих навчальних закладах зі стоматологічним профілем? На нашу думку, це може бути: лікар–пацієнт, лікар/помічник лікаря–пацієнт, група лікарів (консиліум) – пацієнт, лікар–пацієнт/члени родини та ін. Використання цих методів дозволяє активізувати роботу студента, сформувавши в нього здатність до аналізу отриманої інформації, до засвоєння навчального матеріалу, до спілкування з іншою людиною, уміння донести до неї потрібну інформацію, вести бесіду вміло та грамотно, аргументовано та компромісно.

Під час проведення нами практичних занять з ортопедичної стоматології з використання такого роду інтерактивних методів виявилось, що вони не дуже ефективні, бо студенти швидко втрачали інтерес, і така ділова гра закінчувалася. Причини? По-перше, збентеженість студентів, особливо англomовні чоловічої статі. Аналіз цієї збентеженості виявив нездатність студентів до творчості, не вміння грати будь-яку роль. По-друге, недостатнє засвоєння ними навчального матеріалу. Дорослі студенти, уникаючи бути посміховиськом серед товаришів, "перетворювалися" на маленьких дітей, ховаючи за цією маскою залишки своїх "знань" з дисципліни. Лише зміна напрямку діяльності, наприклад, виконання мануальних завдань, повернула їх до "дорослого" життя. Це ще раз довело перевагу розвитку мануальної майстерності майбутніх фахівців над діловою грою та змусило нас вести пошук інших шляхів розвитку їхнього клінічного мислення.

Висновки і перспективи. Таким чином, використання ділових ігор на практичних заняттях з ортопедичної стоматології може певною мірою сприяти розвитку комунікативних навичок у студентів, активізувати засвоєння навчального матеріалу за умов поступового їх використання, починаючи з молодших курсів. За для розвитку в них клінічного мислення потрібно проводити неперервне навчання, викладати матеріал наступного модулю в тісному взаємозв'язку з попереднім, як це було задовго до покрокового тестового контролю знань студентів.

Література

1. Тюріна В.О., Мариківська Г.А. Рольові і ділові ігри як засіб підготовки майбутніх фахівців з адміністративного менеджменту до професійної діяльності / В.О.Тюріна, Г.А. Мариківська // Педагогіка формування твор-

чої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. – Запоріжжя: КПУ, 2016. – Вип. 30 (83). – С. 374–379.

2. Кирилюк В.В. Класифікація навчально-рольових ігор при вивченні англійської мови та їх педагогічна сутність / В.В. Кирилюк // Педагогічні науки: зб. наук. пр. – СумДУ, 2009. – № 9. – С. 49–52.

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

4. Бобкова Л.Н. Ролевая игра как проблемный метод обучения, способствующий успеху профессиональной подготовки студентов / Л.Н. Бобкова // Высшее образование сегодня. – 2013. – №8. – С. 74–78.

5. Куліш І.М. Дидактична гра як засіб активізації навчальної діяльності студентів університету: автореф. дис. ...канд. пед. наук: спец. 13.00.09 / І.М. Куліш; Черкаський державний університет ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2001. – 191 с.

6. Закон України "Про вищу освіту" // Офіційний вісник України. – 2014. – № 63. – С. 26.

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ХНМУ

Топчій С. В., Лютенко М. А., Пешенко І. В.

Процес формування вищої школи має історичний характер. Декілька генерацій вітчизняних вчених приділяли увагу питанням становлення та розвитку медичної освіти, але проблема удосконалення навчання та професійної підготовки майбутніх лікарів в Україні залишається актуальною та разом з тим малодослідженою на початку XXI ст. Вища освіта набуває особливого значення, тому що поступово зростає значення наукових досягнень, наука формує методологічну й фактичну основу вищої освіти. Зв'язок освіти і науки змінюється промисловою цивілізацією. Це можна розглядати як зовнішній фактор. Внутрішнім чинником впливу науки на освітні процеси, процеси отримання та застосування знань у теоретичних і практичних дисциплінах є мотивація і ставлення до навчання. Основна мета вищої медичної освіти на даний час є забезпечення можливості успішного початку професійної діяльності випускника вищого медичного навчального закладу. Організація освітнього середовища повинна бути такого рівня, що випускник матиме підстави вважатися конкурентоспроможним фахівцем. Традиційне навчання базується на вивченні предметної літератури та прослуховуванні лекційних матеріалів, однак дані методи значно поступаються за багатьма параметрами сучасним інформаційно-медійним системам.

Об'єктом дослідження є сучасне навчання майбутніх лікарів на кафедрі анатомії людини у вищих медичних закладах.

Предметом дослідження є сучасні методики викладання природничо-наукових предметів, таких як анатомія, майбутнім лікарям вищих медичних закладів.

Метою дослідження є розробка інноваційних засобів навчання студентів-медиків з метою допомогти їм бути такого рівня і якості, що випускник має підстави вважатися конкурентоспроможним фахівцем у світі.

Томілін В.Г., Бережна О.О, Доля А.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	113
Топчій С. В., Лютенко М. А., Пешенко І. В. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ХНМУ	115
Фролова Т. В., Атаманова О. В., Терещенкова І. І., Сіняєва І. Р. УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ ДИСЦИПЛІНИ "ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ"	117
Хаустов М. М., Гордієнко Н. О., Бачинський Р. О., Поручіков В. В., Колотілов О. В. SYLLABUS: ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	119
Чернобай Л. В., Ващук М. А., Ісаєва І. М., Глоба Н. С., Кармазіна І. С. ВИКОРИСТАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	121
Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Райлян М.В., Топчій С.В. НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ЕПІДЕМІОЛОГІЯ"	123
Шевченко О. С., Чопорова О. І., Матвеева С. Л., Бутов Д. О., Степаненко Г. Л., Овчаренко І. А., Погорелова О. О. ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ФТИЗІАТРІЯ" ТА ПІДГОТОВЦІ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ "КРОК 2"	127
Шейко А. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ З МАГІСТРАНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ОСВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ" ...	128
Шутова Н.А., Ніколаєва О.В., Кузьміна І.Ю. ЗАВДАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ВНЗ МЕДИЧНОГО НАПРЯМКУ	130
Щербина М. О., Курічова Н. Ю., Скорбач О. І. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ОСВІТИ	133
Янішен І.В., Кричка Н.В., Дюдіна І.Л., Погоріла А.В., Перешивайлова І.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ	134
Ященко М. І., Дьоміна Є. В., Лупир А. В., Шушляпіна Н. О., Калашник Ю. М., Юревич Н. О., Бондаренко О. В., Карчинський О. О., Чернякова О. Є. ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ ХНМУ	137

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 9,0
Зам. № 19-33688.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видав-ництв, виготівників і розповсюджувачів видав-
ничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.